DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXXV. ZATURDAG den 18den DECEMBER 1847. No. 51.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 3 December 1847.

ALZOO de personen van *JOHANNA CATHARINA VAN DER BIEST* Weduwe *SIMON QUANT, SUSANNA ELIZABETH VAN DER BIEST* Weduwe *GOVERT QUANT, FREDERIK JOHANNES VAN DER BIEST, NICOLAAS CROES VAN DER BIEST* en *JAN HENDRIK VAN DER BIEST*, allen woonachtig te Aruba, als erfgenamen van hunnen vader wylen JAN VAN DER BIEST, zich by rekwest aan den Heer Gezaghebber hebben geadresseerd, met verzoek om te mogen verkrygen *Brieven van Manumissie* voor den hunnen voornoemden vader Jan van der Biest in eigendom aankomenden slaaf MARTIS, oud 33 jaren, zoon van MARIA, zoo is het, dat de Heer Gezaghebber goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op den gemelden slaaf mogt sustineren, opteroepen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving

WEGENS de levering, by contract, gedurende het aanstaande jaar 1848, voor by het Gouvernement aannemelyke aanbieding, der natemeldene artikelen, welke in den loop van dat jaar mogten benoodigd zyn, te weten:

a. wp. planken en pp. ribben, balken en planken, ten behoeve der landsmagazynen.

b. Vlaggen en wimpels, ten behoeve der forten en batteryen, als:

Ned. 4½ en 3 kleeds vlaggen.

Blaauwe, Roode en Gele 3 kleeds vlaggen.

Ned. en Blaauwe wimpels per el.

c. Diverse artikelen en versch Schapen of Lams vleesch, ten behoeve van het Militaire Hospitaal.

d. Drinkbaar putwater, ten behoeve der forten Amsterdam en Rif, der bezetting van het fort Beekenburg en van het Militaire Hospitaal.

e. Mais, gaaf en droog, leverbaar te Bonaire en verder

f. wegens het bakken van brood, ten behoeve van het Militaire Garnizoen, enz.

De genen, die hierin gading hebben, gelieven zich op Dingsdag, den 21 dezer des voormiddags uiterlyk te elf ure, met beslotene biljetten te vervoegen ter opgemelde Administratie, alwaar men zich omtrent de wyze van levering als anderszins, zal kunnen informeren.

Curaçao den 3 December 1847.

De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving.

TEN behoeve van de onderscheidene lichttoestellen in deze kolonie voor het jaar 1848, benoodigd zynde eene hoeveelheid van meer of min

450 Gallons Kokosnootolie,

te leveren naar gelang van behoeften;

Zoo zal de leverancie daarvan worden verleend aan de genen, die voor het Gouvernement het aannemelykste aanbod zullen doen by beslotene biljetten van inschryving, welke op Dingsdag, den 21 dezer, tot des voormiddags uiterlyk te elf ure, ter bovengemelde Administratie kunnen worden ingezonden.

Curaçao den 3 December 1847.

De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

TE KOOP

By E. & J. HENRIQUEZ,
tot zeer matigen prys
EENIGE DUIZEND DAKPANNEN.

Curaçao den 30 November 1847.

J. L. AXSON heeft met de laatste arrivementen uit Holland ontvangen en biedt tegen zeer billyke pryzen te koop aan de volgende fyne tafel en desertwynen en verdere artikelen, als:

St. Julien, St. Estephe, Montferrant, Chateau de Cantemerle, Pommies Agasac, Gruau la Roze, Duranteau Chateau de 3 moulins, Liebfraumilch, Port a Port, Petit Bourgogne, Bourgogne Nuits, Niersteiner, Bordeaux, Giron la barde, Witte Bergeracq, Muscaat Lemel en Muscaat revesaltes; alsmede Maagbitter in halve flesschen en Glazen ruiten van verscheidene grootte en soorten. Genoemde Wynen zyn zoowel in heele als halve flesschen te bekomen.

Curaçao den 3 December 1847.

Gemengde berigten uit Nederlandsche Couranten.

STAPHORST, 9 *Oct.* De zucht tot landverhuizing, die sedert het voorjaar, toen een aantal huisgezinnen naar Noord-Amerika van hier zyn vertrokken, gesluimerd had, begint thans in sterken mate ter dezer plaats wederom aan te wakkeren.— Reeds hebben velen hunne bezittingen te gelde gemaakt en anderen zyn er dagelyks mede bezig, zoodat in het eerstvolgende jaar een aantal menschen uit deze plaats derwaarts zullen trekken. De plaatsen waar zy zich denken te vestigen zyn: Missouri, Texas, Michigan, en de jeugdige staat van Consin, doch het grootste gedeelte vestigt zich in Michigan, hetwelk hun door degenen, die er reeds wonen, als het geschiktste van de in het midden en westen gelegene Staten wordt aangeprezen.—Hoe veel baar geld en kapitaal aan arbeid wordt door deze vertrekkende lieden niet mede genomen en gaat alzoo voor deze gemeenten verloren. Wy kunnen hier byvoegen dat ook weder eenige huisgezinnen uit Epe, Hatem en Zalk gereed zyn om te vertrekken en slechts naar scheepsgelegenheid wachten om de reis te aanvaarden.

KONSTANTINOPEL, 29 *Sept.* De Porte zet hare dwangmiddelen tegen Griekenland voort: de Grieksche schepen worden van de kustvaart geweerd. Om dezen dwangmaatregel te ontgaan, zullen voortaan de Grieksche schepen onder de vlag van andere natien varen. Om echter de fransche vlag te voeren, moet de kapitein een Franschman zyn. De Fransche gezant wil deze vereischte niet in aanmerking hebben genomen; doch de Porte protesteert er tegen.

ROME, 2 *Oct.* Ten gevolge van de afkondiging van een besluit, nopens de organisatie van het municipaal systema, heeft de bevolking wederom luidruchtige vreugde aan den dag gelegd.

— Het besluit, by wyze van *motu-proprio* van *Pius IX.*, waarby de municipale raad en de senaat van Rome worden ingevoerd, is voor deze hoofdstad van aanbelang, dewyl zy sedert lang van het voorregt van eene municipale inrigting, welke de andere steden van den Staat genieten, is verstoken geweest. Dit besluit wordt dan ook algemeen goedgekeurd, dewyl het op liberale grondstellingen steunt; onderanderen wordt daarby aan de geestelyke autoriteiten het beheer over de registers van den burgerlyken staat ontnomen en aan het burgerlyk bestuur toevertrouwd.

— De paus zal de appartementen betrekken, waarin *Pius VII.* op bevel van *Napoleon* werd gearresteerd.

TURIN, 11 *Oct.* De hertog *van Lucca* heeft zyn rykje aan den groothertog van Toskanen afgestaan. Het berigt hiervan is te Lucca met een *te Deum* gevierd.

De vereeniging van deze beide rykjes heeft byna geene beweging in de diplomatie gemaakt, noch het evenwigt in Europa, noch dat in Italië wordt er in het minst door verbroken.

PARYS, 11 *Oct.* De tweede zoon van den hertog *van Aumale*, gouverneur-generaal van Algerie, de hertog *de Guise*, is dezen nacht in het paleis van St. Cloud, tegen drie ure, overleden, na eene ziekte van slechts drie dagen. Den 11 Sept. ll. was hy geboren, zoodat hy slechts den ouderdom van eene maand bereikt heeft.

LONDEN, 13 *Oct.* Zie hier wederom een voorbeeld van het gevaar om, op schynbaarheden, of wat de Engelschen *circumstantial evidence* noemen, vonnissen, vooral vonnissen des doods, te vellen. Voor eenigen tyd was in den Noord-Amerikaanschen staat Alabama een jong man, *Boyington* geheeten, letterzetter op de drukkery van het dagblad *Palladium* te Newhaven, krachtens regterlyk vonnis opgehangen geworden. Hy was beschuldigd, iemand, met wien hy op reis was, vermoord te hebben. Vruchteloos betuigde hy, by al wat heilig was, aan de misdaad onschuldig te zyn; de bewyzen die tegen hem ingebragt werden, schenen zoo afdoende, dat men niet aarzelde hem te veroordeelen. Thans is de kastelein der herberg, in welke de moord gepleegd was, overleden, na op zyn doodbed verklaard te hebben, dat *Boyington* inderdaad onschuldig was: want dat niemand anders de daad begaan had, dan hy zelf.

BERLYN, 11 *Oct.* Men schryft uit Stokholm (Zweden) van den 28 Sept., dat in het distrikt Arsunde, in de provincie Noreland, eene hevige windhoos groote verwoestingen heeft aangerigt. Door een paar pynbosschen gaande, heeft ze een 4,000 tal boomen ontworteld, en vervolgens eenige daken van huizen medegevoerd.— Eene menigte koebeesten zyn dood gevonden, of zwaar verminkt, terwyl 22 menschen daarby zyn omgekomen. Het is zonder voorbeeld, dat zulk een verschynsel zich in het noorden vertoont, trouwens de verslagenheid was aldaar zeer groot en is het verlies aanmerkelyk.

LONDEN, 25 *Sept.* Volgens eene bekendmaking in de *Kerk en Staats Courant*, zouden er waarschynlykheid bestaan tot herstelling van het Roomsch-geestelyke stelsel in *Engeland* en was er questie van aartsbisschopdommen te *Canterbury* en *York* met acht ondergeschikte bisschoppen. Men zoude de tegenwoordige tyden dus kunnen vergelyken met die van *Jacobus II*, en zelfs de zending van Lord *Minto*, als Engelsche gezant te *Rome*, beschouwen als schendende de grondbeginselen der Britsche constitutie, bepaaldelyk de belangryke statuten onder *Willem* en *Maria* getiteld: "Acte ter bepaling der regten en vryheden des onderdaans, en de opvolging der Kroon.

— De volgende opgave geeft een bewys van de onmetelyk groote handelszaken, die de groote Engelsche bankiershuizen dryven. Het huis *Gowers, Neuveu & Co.*, dat nu onlangs falliet is verklaard, had in 1845 voor 845,000 pond sterling (*f* 10,140,000) en in 1846 voor 563,000 pond sterl. (*f* 6,756,000) nieuwe spoorweg-actien aangekocht. Derhalve had dit huis in 2 jaren tyds alleen voor spoorwegen de verbazende som van 1,408,000 pond sterling (*f* 16,896,000 besteed.

Het Spaansche blad *el Popular* behelst het volgende:

"Wy vernemen, dat onlangs een dier geheimen, welke reeds sints zoo langen tyd de wysgeeren van verschillende landen bezig houdt, dat namelyk om de luchtballons te rigten, onlangs in Spanje door *Luis Roudil* is ontdekt, die verscheidene jaren allerlei proeven daarmede heeft genomen. Om voor de oogen van geheel Europa gevolg aan zyne ontdekking te geven, heeft de uitvinder het plan gevormd te Madrid eene maatschappy op te rigten met een kapitaal van 100,000 durós (*f* 250,000 nagenoeg), verdeeld in 10,000 actien elk van 10 durós, waarmede hy wil voorzien in de kosten tot bewerking zyner eerste luchtballon, en tevens van die, welke hy noodig rekent, om de eerste communicatielynen in te rigten. Het is niet te betwyfelen, dat indien deze uitvinding het gewenschte gevolg heeft, ze eene geheele hervorming zal veroorzaken, niet alleen in de manier van reizen, maar ook in den koophandel, de krygskunde, in een woord in den toestand van het gansche menschdom."

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 16 December 1847.

BY beschikking van den Heer Gezaghebber dd. 13 dezer No. 523, is aan den heer *Jan Ernst van der Meulen* op deszelfs verzoek eervol ontslag verleend uit de betrekking van 2de Luitenant by de Schuttery alhier.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 17 December 1847.

NAMENS den Heer Gezaghebber wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 25 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 17 Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

OPROEPING.

DE Commissie van indeeling tot, en vrystelling van de Schutterlyke dienst, hare zitting voor de derde en laatste maal ten Gouvernements huize binnen het fort Amsterdam zullende vervolgen op Maandag, den 20 dezer, des voormiddags te half elf ure, roept dezelve hierby op, alle dienstpligtigen tot de Schutterlyke dienst, die nog niet ingedeeld zyn, ten einde op dien dag vóór haar te verschynen, om, naar gelang hunner woonplaatsen, by de onderscheidene korpsen Schuttery en Landstorm te worden ingeschreven; zullende by die gelegenheid worden toegelaten, de zoodanigen der ingedeelden als anderzins, welke redenen hebben van vrystelling uit de dadelyke dienst, en dienaangaande verkiezen hunne belangen voortedragen.

Curaçao den 13 December 1847.
De Majoor Kommandant van de Schuttery en den Landstorm,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving

WEGENS den verkoop voor by het Gouvernement aannemelyke aanbieding en betaalbaar vóór ultimo dezer, van

a. 1 baal Merinos Wol, 110 lb.
b. 1 do. veredelde do. 180 „
c. 2 do. Pita vlas, te zamen 290 „
d. 22 Pinten Behen olie,

afkomstig van 's Ryks Etablissementen van kultuur te Bonaire, en te bezigtigen by den Kolonialen Magazynmeester alhier.

De genen, die hierin gading hebben gelieven zich by beslotene biljetten van inschryving ter opgemelde Administratie te vervoegen op aanstaanden Dingsdag, den 21 dezer, tot des voormiddags uiterlyk te elf ure.

Zullende by de toekenning ***niet uitsluitelyk worden gelet op de hoogere pryzen voor een gedeelte***, maar dezelve geschieden aan den gene of de genen, ***die voor het Gouvernement het voordeeligste aanneembare bod mogt of mogten hebben gedaan.***

Curaçao den 17 December 1847.
De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving

Wegens de levering van
Honderd paren Schoenen van de 1, 2 en 3 taille.

Die daarin gading hebben gelieven zich by beslotene biljetten van inschryving ter opgemelde Administratie te vervoegen op aanstaanden Dingsdag, den 21 dezer, tot des voormiddags uiterlyk te elf ure, alwaar men zich informeren kan omtrent de wyze van levering als anderszins.

Curaçao den 10 December 1847.
De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Gysberta van der Linde.
A la Duchi.
Lucien Hubon.
S. P. Brandao.
Alexander Mair.
C. F. Polak.
Helena Jeemes.
Isac Dovale.

Curaçao den 17 December 1847.
De Commis, belast met de post-directie,
JOHN C. GAERSTE.

DE ondergeteekende is van voornemen, om, na verkregene toestemming, naar de kolonie Suriname uittevoeren, een slaven meisje, genaamd PETRONIE, dochter van GEERTRUIDE, toebehoorende aan den Heer G. DUYCKINCK.

Curaçao den 16 December 1847.
C. CONRADI qq.

DE ondergeteekende aangeraden zynde om tot herstel zyner gezondheid een zeereisje te doen, zoo verzoekt hy het geëerde publiek, om in alle zaken hem betreffende, den Heer G. M. HOCHE in zyne plaats te erkennen gedurende zyne afwezigheid.

Curaçao den 16 December 1847.
J. J. POOL.

Tevens biedt hy te koop aan hetgeen hy nu ontvangen heeft, als: beste Linnen Drill — Linnen voor Hemden — Linnen Creas — beste soort Katoen en diverse andere Dames kleedjes—Zyden en Satynen Zwarte Halsdoeken—gekleurde Zyden Doeken—Zyde voor Vesten—Scarf voor Dames—Zwart Laken—Lampen in soorten —St. Estephe Wyn in kisten van 12 fleschen — Theeservicsen — Theeblaadjes — Thee in kistjes—Dames en Kinderen Kousen—Sokken—Dames Parasols—gebloemde Tulle of *flowered Bobbinet*—Dames en Heeren Zadels—Hammen—Worst, enz. enz. enz.

Publieke Verkooping.

A. H. SENIOR & JB. ABM. JESURUN, in kwaliteit van gemagtigden van *JOHANNES SIMON VINCENT*, zullen op Woensdag, den 5 January 1848, in de Heere Straat, vóór het Pakhuis No. 44, by publieke opveiling doen verkoopen:

TWEE HUIZEN, gelegen op Pietermaai, in de Tweede Wyk.

Eenige Slaven, Huisraden, Rum, Wyn en andere Koopmanschappen.

Curaçao den 17 December 1847.

Oproeping van Crediteuren.

DE ondergeteekenden in hunne opgemelde kwaliteit roepen by dezen op al degenen, die vermeenen mogten eenige vorderingen te hebben tegen opgenoemden *JOHANNES SIMON VINCENT*, om hunne rekeningen by hen intezenden, binnen den tyd van 14 dagen, van heden afterekenen. De debiteuren aan meergemelden *J. S. VINCENT* worden tevens hierby aangemaand om het door hen verschuldigde binnen den tyd van eene maand aan hen te komen voldoen, zullende na verloop van dien tyd al de onbetaalde rekeningen van dezen boedel ter geregtelyke invordering overgeleverd worden.

Curaçao den 17 December 1847.
A. H. SENIOR.
JB. ABM. JESURUN.

ONDERTROUWD:
W. C. KLIS
EN
J. C. VAN DER MEULEN.
Curaçao den 17 December 1847.

CURAÇAO.

Vaartuigen in- en uitgeklaard in de laatste acht dagen.

INGEKLAARD.

Dec. 11 ven. golet Firmeza, L. P. del Castillo, Jacmel.
—— — ven. brik Napoleon, I. de Brot, New York.
—— 13 ned. golet Dorothea, J. de la A. Perez, Aruba.
—— — ven. golet Victoria, A. Garces, Coro.
—— — zw. golet Argo, H. Hassell, Martenique.
—— — zw. golet Laura, E. Simmons, St. Thomas.
—— 15 ned. golet Maria, J. Blau, Cumarebo.
—— — gr. golet Lafayette, R. Burch, Rio Hacha.
—— — am. brik George Schuttuck, Bragdow, New York.
—— 16 ned. golet Esther, D. Gaerste, Jacmel.
—— — eng. golet Henry King, J. Hassell, Saba.
—— 17 ven. golet Amable Dorothea, J. Leon, Pto. Cavello.
—— — ven. golet Figaro, M. Grampera, Coro.
—— — am. brik Maria Hersey L. Mitchell, Matanzas

UITGEKLAARD.

—— 10 ned. kofsch. Mexico, J. Kuyt.
—— 11 ned. golet Transit, W. C. Gaerste.
—— — ned. golet Hendrina, P. Gorsira.
—— 13 ven. golet Emalia, C. Sterling.
—— 15 ned. golet Dorothea, J. de la A. Perez.
—— — ven. golet Victoria, A. Garces.
—— — ned. golet Essex, C. P. de Haseth.
—— 16 ven. golet Aetiva, M. Torres.
—— — kniph. brik Raphael, T. Visser.
—— — ned. golet Eensgezindheid, L. Boom.
—— 17 zw. golet Argo, H. Hassell.
—— — ned. golet Jan Ernst, H. Evertsz.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
DECEMBER 1847.

N. M. Dingsdag den 7 te 3 u. 55 m. 's namiddags.
E. K. Dingsdag den 14 te 10 u. 50 m. 's avonds.
V. M. Dingsdag den 21 te 5 u. 32 m. 's namiddags.
L. K. Woensdag den 29 te 9 u. 12 m. 's morgens.

Verleden Zondag, den 12 dezer, is Z. M. Transportschip PRINS WILLEM FREDERIK HENDRIK, onder bevel van den Luitenant ter zee 1ste klasse G. C. ZOUTMAN, van Suriname binnen deze haven aangekomen, hebbende aan boord voor het garnizoen van dit eiland één korporaal en 24 Jagers.

Verleden Zaturdag, den 11 dezer, is alhier met de schoener VICTORIA, Kapitein A. GARCES de tyding van Coro aangebragt, dat de op den avond van den 23 November jl. uit deze haven gedrevene pont aan de kust van Paraguana was aangekomen. Van een passagier aan boord van dit vaartuig hebben wy de volgende byzonderheden hieromtrent vernomen.

Hy bevond zich op den 4 December te Coro, en op dien dag ontving de Gouverneur van deze plaats een brief van den Gezagvoerder van Pueblo Nuevo, een dorp in Paraguana, waarin dezen gouverneur

ter kennis werd gebragt, dat er aan de kust van Paraguana eene pont was komen aandryven, met twee vrouwen en een kind in dezelve. De vrouwen hadden opgegeven, dat zy op den avond van den 23 November, met een hevigen Noorden wind uit de haven van Curaçao waren gedreven; dat in de pont zich nog bevonden had een kanonnier, behalve den pontneger; dat deze beide personen waren overleden, de kanonnier een dag voor den neger; de neger had nog geholpen het lyk van den kanonnier over boord te werpen; de twee vrouwen hebben het lyk van den neger in zee geworpen, uit vreeze van misschien nog langen tyd in gezelschap van een dood ligchaam, dat reeds tot ontbinding was begonnen overtegaan, te zullen blyven.

Hoe lang de ellende van deze ongelukkigen geduurd heeft, weet men niet met juistheid optegeven; de passagier vermeent gehoord te hebben van drie en een halve dag. De twee vrouwen verlangden zeer naar Curaçao terugtekeeren. De passagier heeft den Gouverneur van Coro verzocht om deze menschen van Paraguana naar Coro te laten komen, ten einde hoe eerder hoe liever gelegenheid te hebben naar Curaçao te kunnen terugkeeren; hy heeft tevens op zich genomen hiervan kennis aan het Bestuur dezer kolonie te geven.

Naar wy vernemen zyn bereids stappen door den Heer Gezaghebber genomen, ten einde die menschen gelegenheid te verschaffen naar Curaçao terugtekeeren.

In het laatst van verledene week is de Brik Napoleon, Kapitein I. de Brot, met 13 dagen reis, van Nieuw York alhier aangekomen. By deze gelegenheid hebben wy Nieuw Yorksche Couranten tot de dagteekening van den 27 November ontvangen, behelzende berigten uit Europa tot den 4 dier maand en uit de stad Mexico tot den 26 October.

Uit de onderscheidene berigten van Mexico nemen wy het volgende voor dit nummer over:

De zittingen van het Congres van Mexico is eindelyk op den 10 October te Querretaro geopend en vyf en vyftig leden zyn er tegenwoordig geweest. Dit Congres had reeds verscheidene zittingen gehouden; er wordt echter niet gemeld over welk onderwerp er beraadslaagd is geworden. De President der Republiek Pena y Pena laat al de gouverneurs der Mexicaansche Staten te Querretaro byeenkomen, ten einde met hen te raadplegen over den toestand van het land. Er zal derhalve nog eenigen tyd moeten verloopen eer er door het Congres een besluit kan genomen worden om den oorlog voorttezetten of om vredes onderhandelingen te openen.

Generaal Santa Anna schynt het opperbevel over de troepen te hebben nedergelegd en wel op last van de hooge regering. Hy heeft, zegt men, zyn verblyf gevestigd in eene hem door het gouvernement aangewezene plaats. Hy zal zich thans moeten regtvaardigen wegens de tegen hem ingebragte beschuldigingen ten opzigte zyner krygsverrigtingen.

Hy was in den laatsten tyd zeer ongelukkig; overal waar hy kwam werd hy geslagen en verjaagd. Zyne jongste krygsverrigting was in de nabyheid van Puebla, in de stad Huamantla, op den 9 October, tegen Generaal Lane. Hy had in eenen pas, met name Venta del Pinal, een legerkorps van 4,000 man, met eenige stukken geschut; zyn hoofdkwartier was te Huamantla, 8 mylen afstands van dezen pas. Hier wilde hy de Amerikaansche konvooijen onderscheppen, maar Generaal Lane was hem te slim. In deze stad werd een gedeelte van zyne krygsmagt vernield en hem een groot gedeelte van zyn voorraad van krygsbehoeften en levensmiddelen ontnomen; hy besloot hierop met zyne krygsmagt, gelegerd in den pas van Pinal, aftetrekken en de Amerikanen verder ongemoeid te laten; hy wil niet langer zyn geluk tegen hen beproeven.

De Amerikanen hadden een verlies van 11 dooden en 13 gekwetsten; de Mexicanen ongeveer 150.

Santa Anna wordt vergezeld in zyn afgezonderd verblyf slechts door zynen bloedverwant Generaal ..., vader en den Generaal Staboli, met eenige ruitery voor de veiligheid van zyn persoon. De troepen, onder Generaal Alvares en Generaal Reyes, trokken op naar Querretaro om zich ter beschikking van het gouvernement te stellen.

Generaal Paredes bevond zich in eene plaats met name Tulancingo, en heeft van daar een manifest uitgevaardigd aan zyne landgenooten de Mexicanen, waarin hy het lot van zyn geboorte land betreurt, al wat in den laatsten tyd voorgevallen is opsomt, de schuld van dit alles aan hun twisten met elkander toeschryft en eindelyk hen moed tracht in te boezemen en aantesporen de lessen der ondervinding niet onbenuttigd te laten. Hy schynt derhalve den oorlog niet ten einde te willen brengen.

Generaal Lane kwam op den avond van den 23 October in Puebla terug van eene expeditie naar Atlixco en eenige punten verder afgelegen. In Atlixco gaf hy den Mexicanen eene strenge tuchtiging. Hy noodigde de verstrooide inwoners van Puebla uit om naar hunne haardsteden terug te keeren en veroorloofde den gouverneur der stad om zyne functien weder te aanvaarden, met belofte van hen alle bescherming te zullen verleenen, zoo lang zy zich rustig en vreedzaam houden. Puebla was naar luid der jongste berigten geheel onderworpen en de Amerikanen hadden geen overlast meer van derzelver inwoners.

Uittreksels uit de europesche berigten tot 4 November.

In Ierland vielen er in den laatsten tyd betreurenswaardige gebeurtenissen voor. Er heerschte de grootste verwarring en regeringloosheid, de grofste buitensporigheden hadden er plaats, en zeer wreedaardige moorden wegens wraakzucht werden er dagelyks in de zuidelyke en westelyke provintien gepleegd.

De Parysche berigten bevatten dat de koning der Franschen een kabinets raad, gehouden te St. Cloud op den 27 October, bygewoond heeft. Er werd beraadslaagd over eene gewapende tusschenkomst in de zaken van Zwitserland. De Heer Guizot en Duchatel zouden zich voor deze tusschenkomst verklaard hebben; de minister van oorlog deelde niet in de gevoelens van zyne collegas over zekere essentieele punten betreffende deze zaak; de koning was echter in alle geval geneigd om gezamentlyk met Oostenryk alle mogelyke pogingen aan te wenden, ten einde eene minnelyke schikking tusschen de partyen te bewerken.

Er waren berigten uit Zwitserland tot den 29 October ontvangen. Deze bevestigden de vroegere wegens de mislukking der jongst aangewende pogingen om de geschillen tusschen het federale gouvernement en de Sunderbund, of de zeven afgescheidene cantons, byteleggen. Het door deze cantons gedane voorstel werd niet aangenomen, maar beschouwd als gedaan te zyn om slechts tyd te winnen.— De afgevaardigden van de zeven cantons, vergaderd te Bern, deden het voorstel om het Sunderbund te ontbinden mits de Jezuiten te kunnen behouden. Dit voorstel werd verworpen, om dat de concessie slechts aan eene zyde zou zyn.

Naar luid van een berigt zouden deze afgevaardigden naar hunne cantons terug keeren; maar volgens een ander berigt zouden zy een ander voorstel aan den Vorort doen, namentlyk om de Jezuiten uit de cantons te zenden, mits eene schadeloosstelling van twee millioenen franken te ontvangen, om de gemaakte oorlogs toebereidselen te vergoeden.

Berigten uit Berne van den 28 vermelden, dat de oostenryksche gezant, die te Zurich resideert, kennis van zyn vertrek aan het Bestuur van dit canton gegeven heeft, met byvoeging, dat de terugroeping van het gezantschap uit Zwitserland geenzins moet beschouwd worden als een voornemen van het gouvernement van Oostenryk om zich te bemoeijen met de inwendige aangelegenheden van Zwitserland. Hy geeft daarby de stellige verzekering, dat zyn gouvernement niet zal intervenieren. Deze verklaring heeft, zegt men, zeer veel den moed van het Sunderbund bedaard.

Op den 27 hadden de gedeputeerden van de zeven cantons eene conferentie met den Franschen gezant te Bern, den Heer Bois Le Comte, waarby die van Oostenryk tegenwoordig was, zynde in cognito van Zurich aldaar aangekomen. Beide gezanten raadden ten sterkste aan om het verschil door onderlinge concessien byteleggen, met de verzekering, dat hunne gouvernementen niet intervenieren zullen. De gemelde afgevaardigden ontvingen van den engelschen gezant den Heer Peel denzelfden raad en bekwamen dezelfde verzekering.

De verzoening tusschen de koningin van Spanje en haren gemaal is maar in schyn en bewerkt door de kuipery van de koningin moeder. Er bestaat niets wezentlyks in: de koning en de koningin wonen afzonderlyk in het paleis; zy ryden uit naar verschillende rigtingen, de koning langs de wegen van el Prado en de koningin in vollen gallop langs el Prado op andere wegen. Eenmaal alleen heeft men de koningin kunnen bewegen, ten einde het publiek om den tuin te leiden, met den koning en de koningin moeder in een open rytuig langs den weg van el Prado te ryden.

De berigten uit Rome liepen tot den 22 October. De Paus gaat met vastheid en nadruk voort op den weg van verlichte hervorming. Er is een staatsraad in Rome daargesteld, waarin de onderscheidene provintien vertegenwoordigd zullen worden. Dit ligchaam maakt het Bestuur van het land uit, waarvan Z. H. het hoofd is. Het zal in sectiën verdeeld worden, onder dewelke de onderscheidene taken van de wetgevende en administrative werkzaamheden verdeeld zullen worden. Een der belangrykste attributen van dit ligchaam bestaat in deszelfs beheer over de financien. Er mogen geene belastingen gelegd, geregeld of afgeschaft worden zonder deszelfs toestemming en bekrachtiging; er mogen ook geene geldleening gedaan of geliquideerd worden, noch eenig contract deswege aangegaan, zonder deszelfs goedkeuring. Kortom dit ligchaam bevat in zich de kiem van een constitutioneel en vertegenwoordigend gouvernement.

Te Jassy en Bucharest waren er orders van het Turksche gouvernement ontvangen om de maatregels ter stremming van den Griekschen handel in die streken ten uitvoer te leggen. Tot een oorlog tusschen Griekenland en Turkye zal het niet komen; de mogendheden Rusland, Engeland en Frankryk zullen wel by tyds tusschen beide komen.

Uit de Nederlandsche Staats-Courant van den 2 September jl.

Koninklyk - Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten.

Tweede klasse.

De Tweede Klasse van het Koninklyk-Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, aan welke de zorg voor de vaderlandsche taal by hoog gezag is aanbevolen, heeft voor eenigen tyd, gelyk algemeen bekend is, pogingen aangewend tot wering en afschaffing der hier te lande veelal gebruikelyke titulatuur in het ligchaam der brieven, waardoor niet slechts alle losheid en gemakkelykheid uit den briefstyl wordt gebannen, maar die ook meermalen duisterheid en dubbelzinnigheid doet ontstaan. — Zy heeft op deze hare pogingen veler byzondere goedkeuring mogen wegdragen, gelyk haar van verschillende zyden, zoo uit mondelinge als schriftelyke mededeelingen, zelfs van onbekenden, gebleken is. Hierdoor aangemoedigd, wenscht zy op den ingeslagen weg voort te gaan, en ook tegen de meer en meer inkruipende verbasteringen onzer taal in dagbladen, tydschriften als anderzins, zooveel in haar is, te waken. Zy matigt zich op geenerlei wyze eene soort van wetgevend gezag aan over onze schoone moederspraak, gelyk dat in vroegere tyden byv. door de academie van Frankryk of door de Toskaansche academie voor de regeling en vestiging der Fransche en Italiaansche talen meţ gedaan geoefend is. Het toezigt, dat hier bedoeld wordt, kan uit den aard der zaak en naar den geest onzes tyds bloot opmerkend, waarschuwend of aanradend zyn. Doch ook alzoo blyft het eene harer byzondere verpligtingen, om het hare toe te brengen tegen de indringende taalverbastering

waarover van alle kanten stemmen in ons vaderland opgaan.

De Klasse meent intusschen, dat ook binnen de zoo even getrokken grenzen hier met omzigtigheid moet worden te werk gegaan. Door eene overdrevene gezetheid op volstrekte en onvermengde reinheid der in 't gebruik levende taal loopt men gevaar van haar in eenen tyd van zoo groote vermenigvuldiging van zaken en denkbeelden, als de onze is, te verarmen en te verlammen. Ook hebben reeds van ouds, ja misschien van den vroegsten tyd der vorming onzer schryftaal, vreemde, vooral Hoogduitsche en Fransche bestanddeelen zich in ons Nederduitsch gemengd. Vele woorden en uitdrukkingen, ofschoon den strengsten toets niet kunnende doorstaan, hebben evenwel eene soort van burgerregt verkregen, dat men hun thans moeijelyk weder kan ontnemen. Ook ontbreekt het niet aan woorden en spraakvormen, die ten onregte, op den klank af of naar eigen gevoel, zelfs door taalkenners verworpen of veroordeeld worden. Daar is eene *Latinitas falso suspecta* by de geleerden bekend.— Iets dergelyks bestaat er ook by ons. En niets kan ook aan een geleerd ligchaam gemakkelyker overkomen, dan deze of gene uitdrukking of zamenvoeging voor een *Germanismus* of *Gallicismus* te verklaren, waarvan ons den eenen dag of den anderen by eenig oud of overoud schryver voorbeelden zouden kunnen verrassen.

Alle deze bedenkingen of beperkingen mogen de Klasse echter niet terughouden van het handhaven der beginselen en eigenaardigheden van onze taal, waarin door dagbladen, vertalingen uit het Fransch, het Engelsch, en vooral het Hoogduitsch, door zoogenaamde dichterlyke vryheden, door gewaagde zamenstellingen, door vreemdsoortige uitdrukkingen in staats- en andere openbare stukken, zich dagelyks geheele familien, om zoo te zeggen, van onhollandsche ja tegen-hollandsche en geheel onlogische woorden en spreekmanieren indringen en nestelen.

Voorts blyft het ook daar, waar het eenmaal ingedrongen of ingevoerd onhollandsch woord niet meer uit te dryven is, van belang, dat het toch als zoodanig gekenmerkt zy, en het protest daartegen de waakzaamheid opwekke of gaande houde tegen dergelyke vermeende taal-verryking langs dien zelfden weg.

Het ware te wenschen, dat in onze taal, als by de Ouden, de meeste vastheid en juistheid van grammatische vormen te vereenigen ware met die vryheid en ruimte in de beweging onzer volzinnen, zonder welke wy altyd meer of min het voorkomen hebben van eene vreemde taal te spreken. De Latynsche banden, waarin zoowel onze oude schryvers als vroegste taalgeleerden ons Nederduitsch geklemd hebben, maken het veeltyds ruim zoo noodig om eigenwillig opgelegde wetten te ontbinden of ruimer te maken, dan wel om nieuwe voor te schryven. De kwaal is by ons zeer dikwerf, dat wy de vryheid en hulpmiddelen, die ons taaleigen aanbiedt, niet genoeg gebruiken, dat zy niet genoeg bekend zyn of enkel tot de dagelyksche volkstaal zyn bepaald. Van daar eene zekere *pedanterie* in den styl, wanneer men dien by uitstek gekuischt wil voortbrengen; eene soort van gemaaktheid, die zich tot in de uitspraak onzer anders zoo welluidende moedertaal openbaart, en tegen welke, ook in laatstgemeld opzigt, meer dan ééne stem zich sedert eenigen tyd luide, en misschien niet zonder aanvankelyk goed gevolg, heeft doen hooren.

De Klasse stelt zich ten doel, om in het werk van taalzuivering zooveel te behouden, als met de behoeften van onzen leeftyd aan den eenen kant, en den eisch der taal, om haar eigen karakter en hare oorspronkelyke kleur frisch en levend te houden, aan de andere zyde bestaanbaar is.

In de toepassing op byzondere woorden, spreekwyzen en spraakvormen worden de gestelde beginselen, naar de Klasse vertrouwt, van zelve helderder. Zy deelt daarvan thans eenige proeven mede, welke zy van tyd tot tyd wenscht te vervolgen.

VAN AF.

Deze schryfwyze is eerst sedert kort zeer in zwang gekomen, en verdient zonder twyfel te worden afgekeurd. *Van* en *af* beteekenen hetzelfde, even als *tot* en *toe*. De herhaling is dus eigenlyk altyd noodeloos, ja strydig met dien regel, dat elke overtolligheid in spraak en schrift behoort vermeden te worden. In enkele gevallen echter kan men, om den nadruk te vermeerderen en het denkbeeld te versterken, het woord *af* na *van* gebruiken, 't geen echter alleen dan grammaticaal te verdedigen is, als men *af* plaatst na het woord, waar het by behoort. *Af* toch wordt in onze taal altyd, wanneer het alleen staat, achter, nooit vóór zulk een woord gezet, even als *toe : den berg af ;* de *ziekte loopt af.* Zelfs psychologisch wordt het doel om te versterken beter getroffen door aan het einde van de zinsnede nogmaals te drukken op dat, waar die mede begonnen is, dan door eene onmiddelyke herhaling van twee woorden, die hetzelfde beteekenen; 't is dan om de aandacht er als by vernieuwing nog eens op te vestigen. Inzonderheid echter om de grammaticale eigenaardigheid der achteraan-plaatsing van *af* moeten zulke uitdrukkingen als *van af dien tyd, van af den eersten der maand* enz. afgekeurd worden, en behoort men te zeggen en schryven : *van dien tyd af, van den eersten der maand af* enz. Wat Nederlandsch zou het zyn te zeggen *van af meet aan tot toe het einde ?* Of wie zou ooit in plaats van *ten voeten uit, van stonden aan,* zeggen en schryven *ten uit voeten, van aan stonden ?* Het laatste zou echter niet verwerpelyker zyn, dan dat men b. v. *Badeloch* in den *Gysbrecht van Amstel*, naar de tegenwoordige verkeerde schryf- en spreekwyze, liet zeggen

" Als ik den ganschen tyd myns levens overreken,
" *Van af* myn bruiloftsdag, van dat ik zat verloofd" enz.

Men wake derhalve tegen soortgelyke verbasteringen, die ongemerkt inkruipen, waaronder wy ook het verkeerd gebruik van

ROND DE TAFEL

voor *rondom de tafel* doen opmerken, 't geen thans ook by anders keurige schryvers somwylen voorkomt en waarschynlyk uit het Engelsch in onze taal is overgenomen.

IEMANDS GEVOELEN OF EEN GEVOELEN DEELEN.

Deelen is *een geheel in deelen scheiden. Iemands gevoelen* of *een gevoelen deelen*, is dus: *iemands gevoelen* of *een gevoelen in deelen scheiden.* Men zou dit misschien kunnen gebruiken, wanneer men het gevoelen, door iemand voorgestaan, ontleedt, om door onderscheiding tot het gedeelte lyk beamen, gedeeltelyk afkeuren daarvan te geraken; of met andere woorden, wanneer men een gedeelte van dat gevoelen als aannemelyk voorstaan, een ander gedeelte er van als onaannemelyk verwerpen wil. In dien zin werd het *dividere sententiam* by den Romeinschen raad gebezigd. *Iemands gevoelen* of *een gevoelen deelen* is dus iets geheel anders, dan het gaaf weg in zyn geheel beamen, in welken laatsten zin het sedert eenigen tyd verkeerdelyk wordt gebruikt. Om het beamen van een gevoelen of van iemands gevoelen uit te drukken dient er *in* bygevoegd te worden. Even als men zegt *in de vreugde* of *in iemands vreugde deelen* behoort men ook te zeggen : *in een gevoelen deelen* in *iemands gevoelen deelen.*

WETENSCHAPPELYK DOORGEVOERD, WETENSCHAPPELYKE DOORVOERING.

Doorvoeren beteekent in onze taal, wat men ook technisch noemt *transito.* Wanneer een woord reeds geldt in zekere daaraan eigenaardige beteekenis, is het ongeraden en leidt tot verwarring van begrippen, aan zoodanig een woord nog eene andere beteekenis te gaan hechten.

Te minder is dit noodig, daar men het denkbeeld volkomen juist en voor elk verstaanbaar kan te kennen geven door *volledige uit een zetting* of *ontwikkeling van een wetenschappelyk onderzoek* enz.

DEZELVE, DESZELFS, DEZELVEN, DERZELVE, HETZELVE.

Sedert eenigen tyd is het misbruik dezer woorden op eene ergerlyke wyze toegenomen, en die klanken schynen in het oor van sommigen zoo liefelyk, dat zy ons uit de zeer nederige hoftaal van het hoogduitsch met iets begenadigen, wat wy nog niet hadden, te weten met een nieuw *dezelve, deszelfs*, en *derzelver* in verbinding met *hoogst* ; zoodat de verbaasde Nederlander sedert eenigen tyd van zyne vorsten als van *hoogstdezelve* hoort spreken, of liever in geschriften ziet gewagen.

Dezelve, hetzelve, en al de wanluidende vormen daarvan zyn uit den styven stadhuisstyl thans zelfs tot in de taal des redenaars doorgedrongen, maar toch gelukkig nog niet tot in die des dichters en van het gewone leven, in welk laatste zy den *pedant* alleen moeten overgelaten worden, ten einde hy zich daardoor eigenaardig kenschetse.

Daar het misbruik dezer woorden in elken proza-styl zoo zeer is doorgedrongen, meent men zelfs tegen alle gedruik daarvan te mogen waarschuwen, als zynde het, gelyk BILDERDYK te regt aanmerkt : " driesylbige, slepende, sissende en sjilpende," en men kan er nog gerustelyk byvoegen *langstaartige* en *lamlendige* woorden, die daarby in een hooge mate de eigenschap bezitten, om den " van nature warmen en mannelyken Hollandschen styl" te bederven. Zy zyn hoogst ongeschikt, om het uit zyn aard korte, dat er in aanwyzende, aanstippende woorden moet gevonden worden, te kennen te geven, en dus ongelukkige inkruipers en verdringers van zulke eigenaardige woordjens als *die, dat, het* of *'t.* Wyders bevatten zy niets, waardoor het Latynsche *ejus* van *suus* zou moeten onderscheiden worden. Eindelyk zyn zy volkomen noodeloos voor hem, die zich het misbruik daarvan niet heeft gelieven aan te wennen. Zy behooren derhalve uit onze taal verbannen te worden, even als de Franschen *icelui, icelle* uit de hunne hebben geworpen, zonder dat de duidelykheid der Fransche taal daardoor geleden heeft.

DAADZAAK

is eigenlyk *de daad in een zaak*, of *het feit in een proces*, in tegenoverstelling byv. met de redenering over de wettigheid of onwettigheid dier *daad.* Maar juist omdat het is *de daad in een zaak*, verdient de zamenvoeging om dat uit te drukken, wat *daad* of *feit* alleen reeds volkomen zegt, afkeuring. De vereeniging tot één woord van *daad* en *zaak* tot *daadzaak* is ook voor het verstand niet gemakkelyk te bevatten, en heeft iets verwarrends en wanluidends bovendien. *Twistzaak* is een zaak, waarover getwist, *pleitzaak*, waarover gepleit wordt ; *geldzaak* een zaak die het geld betreft, of waarby het op betalen aankomt ; maar het is ondoenlyk aan de zamenstelling *daadzaak* een goeden zin te hechten.

DAADWERKELYK.

Moet dit woord dienen, om *inderdaad* (het Latynsche *facto*) of *werkelyk* uit te drukken ? Zeker is of *werkelyk* of *inderdaad* alleen toereikend. Eene zamenstelling uit doen en werken, of daad en werk is zonder twyfel overtollig.

OPVALLEND.

Dezen germanismus treft men sedert eenigen tyd in sommige overigens wel geschreven werken aan. Daar wy echter van eene zaak wel zeggen, dat zy *in het oog valt*, maar nimmer dat zy *opvalt*, moet het deelwoord *opvallend*, dat een Nederlander, die geen Hoogduitsch verstaat, niet ligt begrypen zal, volstrekt worden afgekeurd.

DOELTREFFEND.

Dit woord is thans zeer in zwang gekomen, in plaats van het vroeger zoo algemeen gebruikte *doelmatig.* Hoe men ook over het laatste woord moge oordeelen, het eerste kan ontegenzeggelyk daarvoor niet altyd in de plaats treden, en is in vele gevallen af te keuren.

Men kan, byv. niet zeggen " Napoleon had *doeltreffende* maatregelen tegen Rusland genomen, die nogtans by de uitkomst hebben gefaald." Maar wel : " de maatregelen door Napoleon tegen Rusland genomen waren *niet doeltreffend*, maar nogtans *wel beraamd*, of, gelyk men vroeger plagt te zeggen en te schryven "*doelmatig*."

Aldus opgemaakt en vastgesteld in de Zitting der Klasse van den 29sten July 1847.

DES AMORIE VAN DER HOEVEN,
Lid en Vaste Secretaris der Klasse.